

دستور العمل

(Instruction)

آموزش خود مراقبتی به بیماران در بخش های بالینی

مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی امام رضا (ع)

شماره سند : WI-CT-CHC-۰۰۳ شماره بازنگری : ۰۰ شماره ویرایش : ۰۰ تاریخ تدوین : ۹۵/۱۰/۰۷ تاریخ بازنگری : -- تاریخ ویرایش : --	مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی امام رضا (ع) عنوان سند: دستورالعمل	مدیریت توسعه سازمان و منابع انسانی اداره برنامه ریزی ارزیابی و بهبود کیفیت
---	---	---

عنوان دستورالعمل :

آموزش خود مراقبتی به بیماران در بخش های بالینی

هدف:

هدف از تهیه این دستورالعمل ارائه برنامه های مرتبط با ارائه آموزش های خود مراقبتی به بیماران به منظور کاهش مدت زمان بستری و هزینه های بستری ، پیشگیری از مراجعه مجدد بیماران به مراکز درمانی و همچنین توانمند سازی بیماران و خانواده های آنان در مورد رفتارهای بهداشتی و انجام موثر فعالیتهای خود مراقبتی در راستای ارتقاء سطح سلامت آنان می باشد .

دامنه کاربرد:

کلیه بخش های بستری و پاراکلینیکی

تعاریف:

آموزش به بیمار فرآیندی است که فرصت های یادگیری را برای بیمار و خانواده وی در زمینه بیماری ، درمان و افزایش مهارت ها فراهم می کند .

خودمراقبتی مجموعه ای از اعمالی است که فرد به صورت اکتسابی، آگاهانه و هدفدار برای خود، فرزندان و خانواده ها انجام میدهد تا از لحاظ جسمی، روانی، اجتماعی سالم بمانند و همچنین در صورت ابتلا به بیماری و بستری در بیمارستان براساس آموزشهای دریافتی در حین بستری و پس از ترخیص از سلامت خود و خانواده ها حفاظت نماید.

مهارت مسئول :

آشنایی با بیماریها و نحوه مراقبت های پرستاری – آگاهی به روش آموزش به بیمار – آشنایی با نحوه تکمیل فرم ها و انجام اثر بخشی آموزشی

مسئول / مسئولین:

شماره سند : WI-CT-CHC-۰۰۳ شماره بازنگری : ۰۰ شماره ویرایش : ۰۰ تاریخ تدوین : ۹۵/۱۰/۰۷ تاریخ بازنگری : -- تاریخ ویرایش : --	مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی امام رضا (ع) عنوان سند: دستورالعمل	مدیریت توسعه سازمان و منابع انسانی اداره برنامه ریزی ارزیابی و بهبود کیفیت
---	---	---

رئیس بخش ، سرپرستار بخش ، سوپروایزر آموزشی ، مسئول آموزش بیماران ، سوپروایزرهای بالینی ، مسئول آموزش همگانی ، پرسنل پرستاری بخش های درمانگاهی/درمانی ، پاراکلینیک «آزمایشگاه، تصویربرداری، تغذیه، فیزیوتراپی، آنکولوژی، روان شناسی بالینی، مددکار اجتماعی و....»

امکانات شامل:

کتابچه های راهنمای بیمار – پمفلت های آموزشی – فرم های آموزش به بیمار (حین بستری و زمان ترخیص)

شیوه انجام کار/شرح اقدامات:

۱: برنامه ریزی

- ❖ برنامه ریزی جهت اجرای آموزش سالیانه و شیوه ارائه آموزش به بیمار و برنامه های آموزشی قابل انجام و مناسب برای هر بخش و تصویب در کمیته آموزش به بیمار
- ❖ برنامه ریزی جهت تعیین حالات و بیماریهای شایع و ارائه به مسئولین آموزش به بیمار بخش ها جهت تهیه و تدوین برنامه آموزشی جامع جهت موارد شایع در هر بخش
- ❖ ارائه آموزش به بیمار برحسب اولویت آموزشی بیمار در بدو پذیرش ، حین بستری ، حین ترخیص و پس از ترخیص توسط پزشک ، پرستار و در صورت نیاز کلیه کارکنان بالینی
- ❖ برنامه ریزی جهت ارائه آموزش و مشاوره به بیماران مزمن و شایع (در گروه های قلب – زنان – شیمی درمانی و جراحی) در کلینیک های خودمراقبتی

۲: نحوه ارائه آموزش

- ✓ ارائه آموزش به بیماران با استفاده از ابزارهای آموزشی (آموزش چهره به چهره ، کار گروهی، فیلم و پوستر ، پمفلت و سایر رسانه های آموزشی)
- ✓ پرستار مسئول بیمار و در صورت نیاز کلیه کارکنان بالینی در هر شیفت با توجه به ارزیابی آموزش ارائه شده و بر اساس کد های ضروری آموزشی که برای هر گروه تعیین شده است و پس از تعیین اولویتهای آموزش بیماران، اقدام به ارائه آموزش و ثبت آن نماید .

شماره سند : WI-CT-CHC-۰۰۰۳ شماره بازنگری : ۰۰ شماره ویرایش : ۰۰ تاریخ تدوین : ۹۵/۱۰/۰۷ تاریخ بازنگری : -- تاریخ ویرایش : --	مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی امام رضا (ع) عنوان سند: دستورالعمل	مدیریت توسعه سازمان و منابع انسانی اداره برنامه ریزی ارزیابی و بهبود کیفیت
--	---	---

۳- تکمیل مستندات آموزشی :

مستندات آموزشی شامل فرم آموزش به بیمار و خانواده زمان بستری ، فرم آموزش به بیمار حین ترخیص و فرم های مربوط به پیگیری های پس از ترخیص (بر اساس شرایط هر بخش) می باشد .

نحوه تکمیل فرم ها و ثبت آموزش به بیمار در بخش های بالینی بدین شرح می باشد :

۳-۱ جدول الف:

۳-۱-۱ آمادگی یا انگیزه جهت یادگیری :

در این آیتم بایستی توجه و اشتیاق بیمار نسبت به امر آموزش راسنجیده و بر اساس این مقیاس آمادگی وی در سه سطح بالا، متوسط و پایین را مشخص کنید

☞ آمادگی جهت یادگیری سطح پایین: منظور از آمادگی سطح پایین ، هنگامی است که بیمار به علت مشکلات جسمی و روحی مانند کاهش سطح هوشیاری، درد، اضطراب و ... قادر به تمرکز و دریافت آموزش ها نمی باشد.

☞ آمادگی جهت یادگیری سطح متوسط: منظور از آمادگی سطح متوسط، هنگامی که بیمار از شرایط جسمی قابل قبولی برخوردار است اما به دلایل مسائلی مانند نگرانی در مورد فرایند درمان، نگرانیهای مالی و ... به دریافت آموزش اهمیت نداده و انگیزه لازم را برای یادگیری ندارد.

☞ آمادگی جهت یادگیری سطح بالا: منظور از آمادگی سطح بالا هنگامی است که بیمار از شرایط جسمی قابل قبول برخوردار بوده و انگیزه لازم برای دریافت آموزش را نیز دارد.

۳-۱-۲ توانایی یادگیری:

منظور از توانایی یادگیری میزان هوشیاری بیمار و عدم وجود اختلالات روحی روانی که مانع اجرای آموزش به بیمار می شود است.

۳-۱-۳ میزان تحصیلات:

بسته به اینکه مصاحبه شونده بیمار یا همراهیان وی باشند بایستی سطح سواد آنها در آیتم مربوطه قید کنید.

۳-۱-۴ روش آموزشی مورد علاقه بیمار:

شماره سند : WI-CT-CHC-۰۰۳ شماره بازنگری : ۰۰ شماره ویرایش : ۰۰ تاریخ تدوین : ۹۵/۱۰/۰۷ تاریخ بازنگری : -- تاریخ ویرایش : --	مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی امام رضا (ع) عنوان سند: دستورالعمل	مدیریت توسعه سازمان و منابع انسانی اداره برنامه ریزی ارزیابی و بهبود کیفیت
---	---	---

بایستی در این آیتم متدهای آموزشی موجود در بخش، جهت بیمار را آماده و به وی ارائه کنید که بیمار خودش بتواند از بین روشهای خواندن مواد نوشتاری (پمفلت، جزوه و...) مولتی مدیا (فایل های صوتی، نمایش فیلم و...) چهره به چهره، روش مورد نظرش را انتخاب نماید.

۳-۱-۵ موانع آموزشی:

همواره در اجرای آموزش به بیمار موانع و مشکلاتی پیش روی کارکنان بهداشتی وجود دارد. ذکر این موانع کمک میکند که با جستجوی راهکارهایی امکان غلبه نسبی یا کامل بر این موانع فراهم گردد. این موانع شامل سن، زبان، گفتاری، انگیزه، اختلالات دید و اختلالات شنوایی، تفاوت های فرهنگی، مشکلات احساسی رو روحی روانی، اختلالات شناختی، مشکلات مادی تفاوت های مذهبی، شدت یا مرحله بیماری، سطح تحصیلات می باشد.

۳-۱-۶ نیازهای آموزشی عنوان شده توسط بیمار بر اساس اولویت:

از آنجا که ارائه آموزشها بر اساس احساس نیاز بیمار به یادگیری یک مورد یا موارد خاص قادر است میزان یادگیری را افزایش دهد، بهتر است در ابتدا به سوالات ذهنی بیمار پاسخ بدهید (در این قسمت از فرم، اولویت ها و ترجیحات بیمار را بررسی کنید تا در اولویت اول آموزش قرار گیرد).

آدرس و شماره تلفن:

در این قسمت بایستی به بیمار توضیح دهید که علت اخذ آدرس و شماره تماس جهت پیگیری احتمالی آنان پس از ترخیص می باشد.

۳-۲ جدول ب:

۳-۲-۱ جهت ارائه آموزش های یکسان و جامع به بیماران هر بخش فرم تعیین حداقل های آموزشی توسط رابطین آموزش به بیمار بخش تکمیل و پس از بررسی سوپروایزر آموزش سلامت توسط مدیر پرستاری به بخش جهت اقدام ابلاغ شده است.

۳-۲-۲ در زمان ارائه آموزشها، با توجه به اینکه کدهای ضروری و حداقل های آموزشی بخش تعیین شده اند، پرستار مسئول بیمار باید بر اساس نیاز بیمار و اولویت های آموزشی تعیین شده، در زمان مناسب شیفت کاری باید یکی از کدهای زیر را انتخاب کرده و در مورد آن اطلاعات مناسب را به شیوه مناسب در اختیار بیمار قرار دهید یا اگر بیمار سوالی از شما می پرسد، در قالب یکی از کدهای زیر به وی جواب دهید.

شماره سند : WI-CT-CHC-۰۰۳ شماره بازنگری : ۰۰ شماره ویرایش : ۰۰ تاریخ تدوین : ۹۵/۱۰/۰۷ تاریخ بازنگری : -- تاریخ ویرایش : --	مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی امام رضا (ع) عنوان سند: دستورالعمل	مدیریت توسعه سازمان و منابع انسانی اداره برنامه ریزی ارزیابی و بهبود کیفیت
---	---	---

الف (آموزش بدو پذیرش (کدهای A)

آموزش های بدو پذیرش (کدهای گروه A) در قالب یک پمفلت خوش آمدگویی و یا کتابچه راهنمای بیمار توسط پرستار مسئول بیمار به وی ارائه می شود . شرح کدهای این قسمت (کدهای A) شامل موارد زیر است :

← کد A۱ معرفی بخش و خدمات غیر درمانی

← کد A۲ قوانین کلی موجود در بخش و بیمارستان

← کد A۳ معرفی تیم پزشکی

← کد A۴ منشور حقوق بیمار

← کد A۵ نحوه رسیدگی به شکایات

← کد A۶ توجیه هزینه های درمان و بیمه

ب (آموزش های حین بستری (کدهای B)

کد B۱ نوع بیماری و نحوه درمان و مراقبت

توضیحات مختصر در خصوص بیماری و روند درمان و مراقبت های مربوطه

توضیح در مورد فرایند بیماری ، سیر بیماری و

علائم و نشانه ها:

کد B۲ میزان ، مدت، زمان ، نحوه صحیح مصرف و عوارض دارو

آگاه نمودن بیمار از چگونگی مصرف داروهای مصرفی روزانه

عوارض مهم دارو

آموزش کلی در مورد چگونگی اثر دارو بر بیماری (بسته به سطح تحصیلات بیمار)

شماره سند : WI-CT-CHC-۰۰۳ شماره بازنگری : ۰۰ شماره ویرایش : ۰۰ تاریخ تدوین : ۹۵/۱۰/۰۷ تاریخ بازنگری : -- تاریخ ویرایش : --	مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی امام رضا (ع) عنوان سند: دستورالعمل	مدیریت توسعه سازمان و منابع انسانی اداره برنامه ریزی ارزیابی و بهبود کیفیت
---	---	---

کد B۳ تداخلات غذا و دارو

❖ داروهایی که مصرف همزمان آنها با برخی غذاها ایجاد عارضه و تداخل می نماید

کد B۴ میزان فعالیت

- ❖ CBR (استراحت مطلق)
- ❖ RBR (استراحت نسبی)
- ❖ میزان و زمان شروع فعالیت های بعد از عمل
- ❖ OOB (خروج از تخت)
- ❖ ورزشهای و فعالیت های مناسب در هر بیماری
- ❖ پوزیشن ها

کد B۵ تغذیه و رژیم غذایی

- ❖ نوع تغذیه
- ❖ کم نمک ، کم چربی ، پرفیبر، پر پروتئین، مایعات فراوان، مصرف کم مایعات
- ❖ رعایت رژیم غذایی توسط بیمار
- ❖ تحمل رژیم غذایی توسط بیمار
- ❖ تعریف رژیم غذایی : پرپروتئین ، پرکالری ، قلبی ، دیابتی ، بعد از عمل ، مایعات ، سیروز کبدی ، کلیوی ، سوختگی و ...
- ❖ تغذیه در شیر دهی (در بخش های زنان و زایمان)

کد B۶ ایمنی یا احتیاطات

- ❖ نحوه مراقبت از اتصالات : درن ها ، مانیتورینگ ، بگ ادراری ، سرم ها و....
- ❖ نکات ایمنی : Bed side ، پیشگیری از صدمات ناشی از کاهش فشار خون وضعیتی و.....
- ❖ خود مراقبتی نسبت به دریافت دارو

کد B۷ مدیریت درد

- ❖ روش های غیر دارویی (تکنسین های آرام سازی ، انحراف فکر ، پوزیشن ها و.....)
- ❖ روش های دارویی

شماره سند : WI-CT-CHC-۰۰۰۳ شماره بازنگری : ۰۰ شماره ویرایش : ۰۰ تاریخ تدوین : ۹۵/۱۰/۰۷ تاریخ بازنگری : -- تاریخ ویرایش : --	مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی امام رضا (ع) عنوان سند: دستورالعمل	مدیریت توسعه سازمان و منابع انسانی اداره برنامه ریزی ارزیابی و بهبود کیفیت
--	---	---

کد B۸ اقدامات تشخیصی، درمانی و آزمایشات

- ❖ شرح چگونگی انجام پروسیجر یا آزمایش
- ❖ آمادگی هاو مراقبت های قبل از پروسیجر ها(آزمایش تعیین سطح دارو)
- ❖ آمادگی هاو مراقبت های بعد از پروسیجر ها(مراقبتهای بعد از بیوپسی کلیه یا کبد)
- ❖ هدف از انجام پروسیجر
- ❖ برائت و رضایت از هرگونه اقدامات تشخیصی و تهاجمی

کد B۹ نشانه های خطر حین بستری

- ❖ درد، خونریزی، تب، اسهال و....
- ❖ عوارض دارویی، حساسیت دارویی و

کد B۱۰ عدم مصرف دخانیات

- ❖ هدف از عدم مصرف دخانیات
- ❖ نحوه ترک و عدم مصرف

کد B۱۱ مراقبت های قبل و بعد از عمل

- ❖ رژیم غذایی (NPO)
- ❖ فعالیت
- ❖ پوزیشن
- ❖ مراقبت از زخم ناحیه عمل
- ❖ مراقبت از اتصالات

کد B۱۲ مراقبت از زخم

- ❖ پیشگیری از عفونت ها
- ❖ پوزیشن ها
- ❖ علائم زخم بستر و
- ❖ مراقبت از پانسمان و دفعات نیاز به تعویض پانسمان
- ❖ علائم زخم عفونی و.....

شماره سند : WI-CT-CHC-۰۰۰۳ شماره بازنگری : ۰۰ شماره ویرایش : ۰۰ تاریخ تدوین : ۹۵/۱۰/۰۷ تاریخ بازنگری : -- تاریخ ویرایش : --	مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی امام رضا (ع) عنوان سند: دستورالعمل	مدیریت توسعه سازمان و منابع انسانی اداره برنامه ریزی ارزیابی و بهبود کیفیت
--	---	---

کد B۱۳ مسائل بهداشت فردی

- ❖ شستشوی دست ها
- ❖ شستشوی دهان و دهان شویه
- ❖ استحمام و شیو ناحیه عمل
- ❖ کنترل عفونت

کد B۱۴ خواب و استراحت

- ❖ در صورت وجود مشکل ارائه راهکارها جهت بهبود خواب و استراحت
- ❖ روش های ذخیره انرژی (در بیماران عدم تحمل فعالیت)
- ❖ مدیریت خواب (عدم خوابیدن در طول روز)

کد B۱۵ الگوی دفع

- ❖ راه های پیشگیری از یبوست
- ❖ مصرف مایعات بیشتر در زمان شکم روی بیشتر از حد معمول
- ❖ بررسی وضعیت ادراری و پیشگیری از عفونت و

کد B۱۶ روش های جایگزین درمان

- ❖ روشهایی که می تواند جایگزین درمان بیماری شود (درمان دارویی یا درمان جراحی و ...)

کد B۱۷ پیامدهای احتمالی ناشی از درمان

- ❖ عوارض و پیامدهایی که بعد از درمان بیماری امکان دارد جهت بیمار ایجاد گردد به عنوان مثال: عفونت های محل عمل، خونریزی

کد B۱۸ سایر موارد

- ❖ در این قسمت بایست بر اساس تخصص بخش، موارد آموزشی مورد نیاز توسط سر پرستار بخش اضافه گردد و تحت عنوان کد B۱۸ در این بخش مشخص گردد به عنوان مثال در بخش های زنان و زایمان

شماره سند : WI-CT-CHC-۰۰۳ شماره بازنگری : ۰۰ شماره ویرایش : ۰۰ تاریخ تدوین : ۹۵/۱۰/۰۷ تاریخ بازنگری : -- تاریخ ویرایش : --	مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی امام رضا (ع) عنوان سند: دستورالعمل	مدیریت توسعه سازمان و منابع انسانی اداره برنامه ریزی ارزیابی و بهبود کیفیت
---	---	---

نحوه ی مراقبت از نوزاد، بخش های دیالیز ، ICU و... مراقبت های خاص این بخش در غالب کد مذکور مشخص و در فرم آموزش به بیمار ثبت گردد.

ج- آموزش های زمان ترخیص (کدهای C)

کد C۱ زمان مراجعه به پزشک

❖ اعلام زمان و مکان مراجعه به پزشک

کد C۲ داروهای پس از ترخیص

❖ نحوه مصرف داروها

❖ عوارض احتمالی و مهم داروها

❖ تداخلات دارویی و تداخلات غذا و دارو

❖ شناخت نام داروها توسط بیمار

❖ محل نگهداری داروها

کد C۳ برنامه خود مراقبتی و تکنیک های بازتوانی در منزل

❖ مراقبت از زخم

❖ بهداشت فردی

❖ فعالیت ها و ورزش ها

❖ شروع مجدد محدوده فعالیت جنسی

کد C۴ تغذیه پس از ترخیص

❖ رژیم غذایی مناسب پس از ترخیص

کد C۵ فعالیت های پس از ترخیص

❖ زمان از سرگیری فعالیت های طبیعی

❖ شروع مجدد فعالیت حرفه ای و شغلی

❖ میزان محدودیت در فعالیت

کد C۶ نشانه های خطر پس از ترخیص

❖ علائم هشدار دهنده که بایستی با بروز آنها سریعا " به پزشک مراجعه نماید.

شماره سند : WI-CT-CHC-۰۰۳ شماره بازنگری : ۰۰ شماره ویرایش : ۰۰ تاریخ تدوین : ۹۵/۱۰/۰۷ تاریخ بازنگری : -- تاریخ ویرایش : --	مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی امام رضا (ع) عنوان سند: دستورالعمل	مدیریت توسعه سازمان و منابع انسانی اداره برنامه ریزی ارزیابی و بهبود کیفیت
---	---	---

کد C۷ چگونگی دستیابی به مراقبت های اورژانس

- ❖ تلفن های تماس اضطراری که در صورت بروز علائم هشدار دهنده بیمار می تواند با آن تماس بگیرد.
- ❖ در زمان اضطراری به اورژانس یا مرکز بهداشت مراجعه کند (در هر شهر یا روستایی که باشد)

کد C۸ آدرس منابع و آدرس مراکز و سایت های آموزشی

- ❖ در انتهای مطالب آموزشی ارائه شده به بیمار، منابعی جهت مطالعه بیشتر به بیمار و خانواده وی معرفی می گردد.

۳-۳ جدول ج:

این جدول در قسمت پستی فرم آموزش به بیمار تعبیه شده و شامل قسمت های زیر می باشد که در هر نوبت ارائه آموزش به بیمار (طبق حداقل های آموزشی تعیین شده در بخش) بایستی توسط پرستار مسئول بیمار تکمیل و مهر و امضاء گردد.

تاریخ و ساعت آموزش

- ❖ در این آیتم بر اساس اینکه آموزش های لازم در چه تاریخ و زمانی به بیمار ارائه شده است، ساعت و تاریخ را قید کنید.

کد محتوای آموزشی

- ❖ با توجه به کدهای B فرم آموزش به بیمار و کدهای ضروری که در هر بخش موجود است و همچنین بر طبق اولویت بندی نیاز آموزشی هر بیمار ، یک کد آموزشی مناسب و مورد نیاز بیمار انتخاب و با استفاده از برنامه مدون به بیمار آموزش دهید.
- ❖ این آموزش باید کوتاه و با تاکید بروی نکات ضروری انجام شود و با مطالب آموزشی چایی از قبیل پمفلت و کتابچه تکمیل کنید و سپس در فرم کد آموزش ثبت نمایید. (مثلا: کد B۱۳)

توضیح مختصر

- ❖ در این قسمت ، بصورت خیلی خلاصه نوشته میشود که چه چیزی به بیمار آموزش داده شده است. البته از کلی گویی باید پرهیز گردد و آموزش ارائه شده بر اساس حداقل های تعیین شده در بخش به بیمار ارائه و ثبت گردد و حداقل رؤس مطالب ارائه شده را ثبت کنید .

یاد گیرنده

- ❖ میتواند خود بیمار یا همراه یا هر دو باشند. در خانه مورد نظر تیک بزنید.

شماره سند : WI-CT-CHC-۰۰۳ شماره بازنگری : ۰۰ شماره ویرایش : ۰۰ تاریخ تدوین : ۹۵/۱۰/۰۷ تاریخ بازنگری : -- تاریخ ویرایش : --	مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی امام رضا (ع) عنوان سند: دستورالعمل	مدیریت توسعه سازمان و منابع انسانی اداره برنامه ریزی ارزیابی و بهبود کیفیت
---	---	---

روش آموزش

❖ نحوه ارائه آموزشها بر اساس روش تدریس منتخب پرستار یا علاقمندی بیمار میتوان به صورت چهره به چهره باشد یا ارائه مطالب چاپی یا هردو، که روش آموزشی را نیز باید تیک بزنید.

ارزیابی و برنامه ریزی آموزشی

❖ پس از اتمام آموزش حتما از بیمار بپرسید که آیا مطالب را درک کرده و مطمئن شوید دچار سوء تفاهم یا سوء برداشت نشده است و بعد از اطمینان از درک صحیح مطالب ، قسمت ارزیابی و برنامه ریزی آموزشی درک آموزش تیک زده و در غیر این صورت قسمت عدم درک آموزش تیک بزنید.

❖ در شیفتهای بعد دانسته های بیمار توسط دیگر همکاران (پرستار مسئول بیمار در هر شیفت) ارزیابی شود و اگر بیمار نتواند پاسخ مناسبی دهد ، این نشان دهنده عدم درک بیمار از مطلب آموزشی است . پس مجددا همان مورد را آموزش داده و درقسمت ارزیابی و برنامه ریزی آموزشی عدم درک آموزش را تیک بزنید.

❖ این روند تا رسیدن به درک کامل و صحیح بیمار در مورد همان آموزش ادامه خواهد داشت.

مهر و امضاء آموزش دهنده

❖ این قسمت بایست توسط فرد آموزش دهنده اعم از پزشک ، پرستار ، کارکنان (تغذیه ، روانشناس ، فیزیوتراپ و...) مهر و امضاء زده شود.

۳-۴ جدول د :

این جدول در زمان ترخیص بایست به امضاء و اثر انگشت بیمار یا همراه بیمار برسد.

۴ - پیگیری های پس از ترخیص

پیگیری های پس از ترخیص در راستای فعالیت های آموزشی خودمراقبتی بر اساس سیاست بیمارستان انجام می شود .

۵- سیاستهای آموزشی بیماران:

۱-۵ شناسایی، نیازهای آموزشی بیماران :

❖ از طریق تشکیل کارگروه آموزش به بیمار در هربخش شامل رئیس بخش ، سرپرستار ، سوپروایزر آموزشی ، مسئول آموزش به بیمار ، کارشناس مسئول آموزش همگانی

۲-۵ اولویت بندی نیازهای آموزشی بیماران :

شماره سند : WI-CT-CHC-۰۰۰۳ شماره بازنگری : ۰۰ شماره ویرایش : ۰۰ تاریخ تدوین : ۹۵/۱۰/۰۷ تاریخ بازنگری : -- تاریخ ویرایش : --	مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی امام رضا (ع) عنوان سند: دستورالعمل	مدیریت توسعه سازمان و منابع انسانی اداره برنامه ریزی ارزیابی و بهبود کیفیت
--	---	---

❖ بعد از تعیین تشخیصهای پرستاری که نیازهای آموزش مددجو را مشخص می کند، پرستار برنامه آموزشی تدوین می کند.

۳-۵- تامین منابع آموزشی و کمک آموزشی مورد نیاز برنامه های آموزشی

- ❖ برنامه ریزی و مشارکت در زمینه تهیه پمفلت ها و جزوات آموزشی بر اساس استانداردها و تهیه بانک اطلاعاتی آموزشی توسط کارگروه آموزش به بیمار
- ❖ پیش بینی منابع مالی و تسهیلات مورد نیاز بر اساس اولویت ها منطبق بر برنامه عملیاتی

۴-۵- اجرای صحیح برنامه های آموزشی بیماران:

- ❖ اجرای طرح آموزش شامل استفاده از تمام اصول آموزش و یادگیری مانند توجه به آمادگی و توانایی بیمار، زمان مناسب، سهمیم کردن بیمار و خانواده او، روش مناسب با توجه به حیطه یادگیری، وسایل کمک آموزشی، سازماندهی موضوعات آموزشی، تکلم با زبان قابل فهم برای بیمار، استفاده از اصول یادگیری مانند اصول تکرار و تقویت، توجه به محیط یادگیری و دریافت بازخوردهای بیمار ، انتخاب محتوای مناسب و اولویت بندی زمان ارائه آن می باشد .

۵-۵- نظارت بر اجرای صحیح برنامه های آموزشی :

- ❖ بازدیدهای طبقه بندی شده از بخش های درمانی
- ❖ تعیین اثربخشی آموزشی : بررسی و ارزیابی اثربخشی آموزش با تکمیل و تحلیل اطلاعات (مربوط به فرمهای رضایتمندی بیماران از آموزش پزشک و پرستار ، ارائه مستندات آموزشی) هر سه ماه یکبار ، بررسی نقاط قوت و ضعف
- ❖ ارائه گزارشات و تحلیل های مربوط به ارزیابی های انجام شده در کمیته آموزش و اجرای اقدامات مداخله ای / اصلاحی و برنامه های بهبود در قالب مصوبات کمیته آموزش

مستندات مرتبط:

- فرم آموزش به بیمار
- فرم آموزش به بیمار زمان ترخیص

شماره سند : WI-CT-CHC-۰۰۳ شماره بازنگری : ۰۰ شماره ویرایش : ۰۰ تاریخ تدوین : ۹۵/۱۰/۰۷ تاریخ بازنگری : -- تاریخ ویرایش : --	مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی امام رضا (ع) عنوان سند: دستورالعمل	مدیریت توسعه سازمان و منابع انسانی اداره برنامه ریزی ارزیابی و بهبود کیفیت
---	---	---

منابع/مراجع:

دستورالعمل نحوه تکمیل فرم آموزش خودمراقبتی توسط پرستار به بیمار - دانشگاه علوم پزشکی مشهد - ۱۳۹۱

دستورالعمل تهیه محتوای آموزشی - دانشگاه علوم پزشکی مشهد - ۱۳۹۱

نظام جامع آموزش سلامت به بیماران در جمهوری اسلامی ایران - اداره ارتباطات و آموزش سلامت معاونت سلامت وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی - ۱۳۸۴

تصویب کنندگان	تایید کنندگان	تهیه کنندگان
دکتر عبدالله بهرامی مدیرعامل و رئیس مرکز	احسان بلوردی معاون درمان محسن گچ یزان مدیرپرستاری	نسرین اصفهانی سوپروایزر آموزش و سلامت